

DOI 10.36074/logos-03.03.2023.26

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У ВИХОВАННІ КОМПЕТЕНТНОГО КВАЛІФІКОВАНОГО РОБІТНИКА

Новікова Ольга Вікторівна

Викладач

*Слов'янський багатoproфільний регіональний центр
професійної освіти імені П.Ф. Кривоноса*

УКРАЇНА

В сучасних реаліях воєнної агресії російської федерації проти України система освіти опинилася перед суттєвими викликами. Насамперед, це знищення агресором навчальних закладів, баз практики, загроза життю та здоров'ю учнів. Саме через це відбулося масштабне переміщення учасників освітнього процесу до більш безпечних місць.

В цих умовах освітній процес проводиться із застосуванням дистанційної та змішаної форм. Під час застосування дистанційної форми навчання здобувачів освіти професійно-технічних навчальних закладів велика увага приділяється їхній самостійній роботі.

Зміст самостійної роботи здобувачів освіти професійно-технічної освіти передбачає реалізацію основної освітньої мети, а саме засвоєння теоретичних знань з спецдисциплін, отримання вмінь самостійно приймати компетентні рішення виходу з проблемних виробничих ситуацій.

Питанням організації самостійної роботи учнів, її методичного забезпечення приділяли увагу багато вчених, серед яких А.М. Алексюк, В.О. Козаков, П.І. Підкасистий та ін. Питання ролі самостійної роботи у підготовці робітників висвітлені у дослідженнях Л.М. Волкотруб, В.П. Гатун, Н.С. Недосекової та ін.

Вченими наголошується, що організація самостійної роботи здобувачів освіти потребує виокремлення завдань для їхнього самостійного виконання. Крім того підкреслюється, що проектування самостійної роботи учнів потребує структурування навчального матеріалу за модульними принципами, тобто зміст та добір завдань самостійної роботи визначається структурою опрацювання модуля. Ми погоджуємося з трактуванням Т.М. Громкової [1, с. 75] про те, що у структуруванні змісту можливі дві моделі. За першою («лінійною») моделлю створюється режим тунелю, в якому здобувач освіти не має вибору та його потреби не враховуються. Друга модель, «планетарна», враховує зміст середовища, де необхідно думати, обирати, та обґрунтовувати прийняті рішення.

Засвоєння змісту навчальної дисципліни харчової спеціалізації за цією моделлю сприяє поетапному та наочному досягненню достатнього та високого рівня володіння вміннями в ході навчання. при цьому вибір видів самостійної роботи учнів залежать від змісту навчання.

Активність здобувачів освіти в процесі самостійної роботи можлива лише при наявності їх особистої зацікавленості. Зацікавленість учнів досягається добром таких завдань, виконання яких уможливорює бачення учнем його професійної спрямованості.

Крім того, як відмічають Н.В. Денисенко [2], В.О. Козаков [3], Н.С. Недосєкова [4] основою самостійної роботи є ефективно її організаційно-методичне забезпечення, а саме: інформаційне забезпечення, методичний інструментарій, який включає в себе рекомендації щодо виконання того чи іншого завдання, а також банк контрольних-діагностичних засобів.

З метою забезпечення таких умов організації самостійної роботи здобувачів освіти нами пропонується застосування енкаридж-технології. Енкаридж-технологія передбачає створення дружнього і підтримуючого середовища навчання та поєднує в собі сучасні інформаційні технології з традиційними методами навчання. За тлумаченням Оксфордського словника англійської мови [5] «encourage» – це заохочення, підтримка.

На нашу думку, середовище, яке сприяє формуванню компетентного кваліфікованого робітника харчової спеціалізації повинно містити в собі: електронний підручник зі спеціальних дисциплін, інтелектуальні комп'ютерні ігри харчового профілю, комплект презентації теоретичного матеріалу, методичні вказівки до виконання поставлених завдань.

Використовуючи такі інструменти учень має можливість самостійно опанувати будь-яку тему в процесі виконання поставлених завдань. Разом з тим, це сприяє його самостійному, без оволодіння знаннями з дисциплін харчової спеціалізації. За допомогою використання локальних комп'ютерних мереж, INTERNET, гіпертекстової структури подання навчального матеріалу учень може отримати попереднє уявлення про його навчальний заклад, викладачів, бібліотечний фонд, про його майбутню професію і можливості опанування нею.

Таким чином, самостійну роботу здобувачів освіти професійно-технічної освіти в сучасних умовах можна розглядати як складну систему, яка сприяє формуванню в майбутніх кваліфікованих робітниках готовності до професійної діяльності.

Список використаних джерел:

- [1] Громкова М. Т. Андрагогика. Теория и практика образования взрослых : / М. Т. Громкова // Учеб. пособие для системы доп. проф. образования; для студ. ВУЗов. – М. : Юнити-Дана, 2005. – 496 с.
- [2] Денисенко Н. В. Впровадження кредитно-модульної системи навчання: проблеми і перспективи / Н. В. Денисенко – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/e-journals/NarOsv/2008-3/dnvnpp.htm>
- [3] Козаков В. А. Самостоятельная работа студентов и ее информационно-методическое обеспечение / В. А. Козаков. – К. : Вища школа, 1990. – 248с.
- [4] Недосєкова Н. С. Роль самостійної роботи студентів у формуванні творчої компетентності майбутніх інженерів-педагогів харчового профілю / Н. С. Недосєкова // Materialy VI Międzynarodowej naukowo-praktycznej konferencji “Nauka i inowacja – 2010” – Vol. 8. Pedagogiczne nauki. Psychologia i socjologia.: Przemysł. Nauka i studia.– S.25–27.